

København d. 14 juni 1860¹

Kære Säve! Jo visst har jeg fået Dit brev i slutningen af forrige år. Jeg må skynde mig at mælde det, for at Du ikke skal lade vende op og ned på postkontoret. Men det indeholdt jo kun ufortjente berømmelser, i alt fald overdrevne, og hvorfor skulde jeg derfor skrive og kvittere for dem. Jeg husker nok, at jeg i lang tid gik i en dødelig angst for hvad enden blev, thi alle de, som kom herover eller hørte noget derfra, skrege som hæse ravne. Da jeg endelig fik at vide, at Du var bleven professor, så var jo den historie ude. Det gör mig ellers ondt, at jeg ikke har nævnt dette brev, siden det har sat dig i så stor uro. Men jeg havde den gang hovedet fuldt af den forelæsning jeg havde holdt over den nordiske sproghistorie, hvorved det var blevet mig klart, at der endnu var meget at oplyse både historisk og sproglig om forholdet imellem det danske og svenske sprog, og at jeg heri højlig trængte til Din hjælp. Det er en egen sag at stille dem sammen, thi vi må tit gå bag af dansen. Sådanne sprogkonger, jeg mener konger som fra deres inderste sjæl sætte pris på sproget, sådanne konger f. ex. som Sverrig have vi aldrig haft, og får dem nok ikke heller. Men her er jo også mange andre ting, som det nok er værdt, når lejlighed gives, at gennemgå på ny, og dertil behøvede jeg som sagt Din hjælp. Thi nu ere [s. 153](#) vi jo i grunden begge om tingen, om ikke lige gode, så lige nær. At det skulde blive en bog, tænker jeg ikke, bøger ere også lejlighedssager, så Du må ikke allerede nu tale om ærestoder. Hvem kunde også have lyst til, som Schouw her på universitetspladsen, at stå, som Loria sagde, som en ryggesløs mand (med hul rygg) efter sin død¹. Men tingen interesserer mig, og jeg beder endnu, at når du træffer på nogen mærkelig kilde, at give mig anvisning, da det her hos os næsten er umuligt at få oplysninger om svensk videnskabelig litteratur. Men heller ikke de ældre kilder kender jeg alle, og der kan jo stikke fortræffelige ting på steder hvor man aldrig søger dem.

Ihærdig er altså godt svensk, jeg giver efter, og det var et indfald, som så mange andre, der en tid lang kan beskæftige sjælen og undersøgelsen, og dog tilsidst opløser sig i dunst. De franske ord med svenske endelser interessere mig ikke; dem have vi selv nok af; jeg vilde have et usædvanligt fenomen, og glædede mig ikke lidet til at have opdaget det, men så kom tvivlen, og det hele sank tilbage i sig selv. Skulde der imidlertid ikke være andre sider at afvinde det svenske sprog? jeg tænker det dog. Hvorledes kan det være, at der findes så mange små afvigelser fra os, der ikke synes at have nogen grund, f. ex. at lære udenad — utantill, at høre til — på, at tillyse — pålyse o. m. fl. Er det da ikke naturligt at sige tingen på samme måde? eller er sproget, når det kommer til stykket, noget ganske vilkårligt, kun et tilfældigt produkt af vane, af skik og brug?

Nu sidder Du vel midt i Dit bad, godt og vel om dette brev råker dig der. Men når Du atter kommer hjem, hører jeg nok ved lejlighed noget fra Dig; thi dette er ikke en tid, [s. 154](#) hvor man kan være ligegyldig eller endog rolig. Der forestår, tænker jeg, vendinger, store vendinger, ikke blot i sprog og litteratur; ringmuren ser ikke synderlig stærk ud, og alle „løfter brydes“ i vore dage, som i gudeverdenen. Hvad der bygges og brygges ved svartahavet, gör vel tilsidst udslaget i norden. Jeg sidder ellers nu midt i kæmpeviserne, og synger: fagre ord, fryde så mangt et hjærte, fagre ord! Fædrelandet for igår begynder også at synge i med¹, melodien er så gammel, og fædrelandets ploug er også udslidt. Der er en tysk fabel: die theilung der erde², en svag trøst.

Noget höll, hallar, f. i betydning af eftergivenhed kender jeg ikke; når det skulde være en egenskab, vilde dannelsen vel have været anderledes, men især synes det mig afgørende

af omgivelserne, at höll ikke betyder en egenskab, men en viss ting* (en plante?), ligesom eldr, eik, ax, máni. Jeg tror man oversætter det ved hallen, men det er det jo åbenbar ikke. Hvad skal man gøre med slige steder? Islænderne selv forstår dern ikke. Simrock har: der hausgeist!

Lev vel, kære Säve! Mange hilsener fra mine! Gid badet nu ret må styrke Dig, thi Du vil få meget at gennemgå, tænker jeg, når det engang bryder løs imellem broderrigerne med sprogklandringen og meget andet.

Din

N. M. Petersen.

Nörregade (nyt nummer) 22.

2 sal.

Udskrift Hr. Professor C. Säve i Uppsala, betalt Retour. Sala. Sätra